

TISKOVÁ ZPRÁVA

Telč se stala krajským vítězem na Vysočině. Postupuje do celostátního kola a usiluje o titul Historické město roku 2021

V Telči 28. ledna 2022

Již od roku 1994 vyhlašuje Ministerstvo kultury ČR soutěž o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací (MPR) a městských památkových zón (MPZ). O titul Historické město roku 2021 bude za Kraj Vysočina usilovat město Telč. Vítěz celostátního kola soutěže bude slavnostně vyhlášen letos v dubnu u příležitosti Mezinárodního dne památek a historických sídel. Na Vysočinu putovalo vítězství několikrát v minulosti, naposledy vloni, kdy se Historickým městem roku stal Havlíčkův Brod.

Za Kraj Vysočina se v roce 2021 přihlásila do soutěže tři města: **Jemnice, Moravské Budějovice a Telč**. Hodnotící odborná komise složená ze zástupců Ministerstva pro místní rozvoj, Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska a Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Telči, navštívila začátkem ledna 2022 všechna přihlášená města a vyhodnotila jejich přihlášky. **Jako vítěze krajského kola vybrala město Telč.**

„Komise ocenila zájem města Telče na obnově kulturních památek a na kultivaci historického prostředí veřejných prostranství, a také realizace zdařilých obnov historických objektů. Kvitovala rovněž, že město věnuje vysoký podíl finančních prostředků na obnovu památek“, konstatuje Jan Klimeš, vedoucí Odboru péče o památkový fond telčského pracoviště Národního památkového ústavu.

Telč se soutěže o titul Historické město účastí pravidelně. Z přístupu města je znát vysoký zájem o ochranu mimořádného architektonického dědictví i kulturní rozvoj v něm. V roce 2021 nebyla sice dokončena žádná komplexní obnova kulturní památky nebo veřejného prostranství, nicméně jednak v roce 2020 byla na území MPR dokončena nákladná rekonstrukce Domu dětí a mládeže č. p. 66 na Náměstí Zachariáše z Hradce a souběžně je stále v nákladné rekonstrukci probíhající obnova budovy historické radnice č. p. 10 na Náměstí Zachariáše z Hradce, jejíž dokončení se předpokládá na jaře 2022.

Z Programu regenerace byly za rok 2021 provedeny rekonstrukce střech domů č. p. 40 a č. p. 63, fasáda a odvlhčení č. p. 15, opraveno schodiště domu č. p. 21, sanační práce na odvlhčení domu č. p. 42 (všechny tyto objekty se nacházejí na Náměstí Zachariáše z Hradce) a restaurována byla středověká Boží muka na ulici Hradecká. Mimo finanční účast města byla v roce 2020 již zčásti realizována rozsáhlá obnova státního zámku pod hlavičkou projektu „Státní zámek Telč – Růže Vysočiny“, jejíž ukončení je plánováno rovněž do roku 2022. Mimo vlastní MPR byly provedeny mnohé obnovy dalších objektů a veřejných prostor.

„Komise rovněž ocenila velmi bohatý společenský život řady organizací ve městě“, dodává Jan Klimeš.

Území městské památkové rezervace Telč, prohlášené dne 27. dubna 1970, tvoří malebné historické náměstí (s několika přilehlými uličkami) vtěsnané mezi dva rybníky a rozsáhlý areál renesančního zámku. U zrodu této nejreprezentativnější části města (dnes zapsané na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO) stáli páni z Hradce. Již v polovině 14. století zde postavili hrad, kostel a rozsáhlé tržiště s gotickými domy. Do života města zasahovaly časté požáry, nynější podobu náměstí získalo za vlády osvíceného Zachariáše z Hradce, který dal starý gotický hrad přestavět na honosné panské sídlo. Italští stavitelé, kterým stavbu zámku svěřil, pomohli i při přestavbách domů bohatých měšťanů na náměstí. V polovině 17. století ještě několik staveb v historickém jádru města zrealizovali jezuité a v 18. století bylo náměstí doplněno drobnými uměleckými díly (sochy, kašny, mariánský sloup). Tím byl stavební vývoj centra města prakticky dokončen, dalšímu rozvoji bránily hradby (dodnes dvě zachovalé brány) a hlavně rybníky. Rozlohou 36 ha a 86 památkově chráněných objektů patří k výrazným architektonickým celkům ČR.

Program regenerace městských památkových rezervací (MPR) a městských památkových zón (MPZ) byl ustaven vládním usnesením z března 1992 jako nástroj záchrany a rozvoje historických jader měst a obcí. Vyhlašovatelé soutěže jsou Ministerstvo kultury ČR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a Svaz historických sídel Čech, Moravy a Slezska (SHSČMS). Poprvé byl titul Historické město roku udělen v roce 1995 vítěznému městu Svitavy. Od roku 1996 je Cena předávána při příležitosti slavnostního setkání, které je zároveň oslavou Mezinárodního dne památek a sídel (MDPS). Vítězové krajských kol obdrží z programu regenerace 100 000 Kč a pamětní list. Vítěz celostátního kola soutěže získá, kromě práva užívat příslušný rok titul „Historické město roku“, hlavní cenu 1 000 000 Kč, umělecké dílo z českého křišťálu a pamětní grafický list od předních českých umělců. Slavnostní vyhlášení cen proběhne v dubnu 2022 u příležitosti Mezinárodního dne památek a historických sídel.

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVÍŠTĚ
V TELČI

Držiteli titulu Historické město roku z minulých ročníků jsou: Havlíčkův Brod 2020, Štamberk 2019, Brtnice 2018, Slavonice 2017, Jičín 2016, Příbor 2015, Cheb 2014, Chrudim 2013, Jilemnice 2012, Uherské Hradiště 2011, Znojmo 2010, Beroun 2009, Šternberk 2008, Jindřichův Hradec 2007, Polná 2006, Česká Kamenice 2005, Františkovy Lázně 2004, Spálené Poříčí 2003, Prachovice 2002, Nový Jičín 2001, Litomyšl 2000, Kutná Hora 1999, Klášterec nad Ohří 1998, Kroměříž 1997, Třeboň 1996, Kadaň 1995 a Svitavy 1994.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči, je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je naplňovat v Kraji Vysočina poslání odborné instituce památkové péče dané zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Telči také zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu, organizuje cyklus přednášek Rodinné stříbro – Památky kolem nás a provádí archeologické průzkumy. Další informace najdete na www.npu.cz/uop-telc.

Kontakt:

MgA. Jan Klimeš, Ph.D., vedoucí Odboru péče o památkový fond, NPÚ ÚOP v Telči, 778 700 094, e-mail: klimes.jan@npu.cz

Ilona Ampapová, prezentace a práce s veřejností, NPÚ ÚOP v Telči, 724 663 511, e-mail: ampapova.ilona@npu.cz